

DOMOLJUB

Glasiló Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto. —
 Za inozemstvo 25 K.
 Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Prestolonaslednik v Sloveniji.

Prestolonaslednik Aleksander je pretekli teden obiskal Slovenijo. Ta obisk ni bil samo čin uljudnosti in naklonjenosti, katero goji prestolonaslednik-regent napram sicer najmanjšemu a najbolj izobraženemu plemenu jugoslovanskega naroda, temveč je imel tudi dalekosežen političen pomen. Na eni strani je treba vsekako na znotraj utrditi vez edinstva vseh treh plemen v državi. To notranje edinstvo, ki ne sme biti samo na papirju, je za obstoj države predvsem pa za **narodni in gospodarski obstoj slovenskega plemena bistveno potrebno**. Brez tega edinstva bi bili Slovenci obsojeni na gotovo narodno in gospodarsko smrt. In ker se je to notranje edinstvo marsikje radi nerednosti osrednje vlade posebno za časa liberalno-socialističnega vladanja močno zrahljalo, marsikje pa morda niti začelo, je potrebno, da se to edinstvo povsodi načne in vedno bolj utrjuje. Prestolonaslednikov obisk je brezdvomno v tem oziru mnogo pripomogel.

Na drugi strani pa sedanji zunanji politični položaj naše države nujno zahteva, da se edinstvo naše države pokaže tudi na zunaj. V Italiji je prišel na krmilo Jugoslovanom skrajno sovražni Zoliti. To je pokazal že s tem, da z uradnega mesta daje potuho reškemu norcu D'Annunziu. Zoliti upa, da bo mogel Jugoslovanom vzeti vse, kar imajo sedaj zasedenega Italijani in da je Jugoslavija tako razruvana, da bo brez besede prikimala. Prestolonaslednikov obisk na Hrvaškem in Sloveniji pa naj predvsem Italijanom dokaže, da se zelo motijo o Jugoslaviji, če mislijo, da ves narod ne stoji enodušno za svojim vladarjem, kateri je javno izpovedal, da so Goriska, Istra, Reka in Dalmacija naša last, kateri se nikdar odpovedali ne bomo, ker bi to pomenilo naše gospodarsko hiranje in izhiranje. Prepričani smo, da so Italijani po slavnostnih dneh v Zagrebu in Ljubljani ta mig tudi dobro razumeli.

V soboto dne 26. junija ob 1. uri popoldan je privozil dvorni vlak na slovenska tla. Po dolgih, dolgih stoletjih je zopet prvi vladar našega jezika in rodu stopil na slovensko zemljo

Prvi sprejem se je vršil v **Brežicah**, kjer so pozdravile regenta množice kmetov in meščanov ter zastopniki vseh društev in uradov. Regent je izstopil, poslušal pozdrave in je bil očitno vesel prisrčnega sprejema. Deklico, ki mu je podarila šopek cvetja, je poljubil. — Nadalje je izstopil regent tudi v **Krškem**, kjer je neki kmet prosil regenta, naj bo vedno naklonjen kmetškemu stanu. Iste slovesnosti so se ponovile v **Rajbenburgu**. Na vseh vmesnih postajah pa so množice ljudstva pozdravljale regenta in tudi po potu so mu klicali pozdrave!

V **Ljubljano** je došel šele pozno popoldan. Celo mesto je bilo okusno ozaljšano, od kolodvora do deželne palače je stal špaliir ljudske množice po silno lepem načrtu vseučiliškega profesorja Vurnčka. V špaliirju so se vrstila vsa društva, šolska mladina, Primorci v črni obleki, župani, dobrovoljci, jezdec, vozovi, kmetске ženitovanjske skupine itd. Na vzvišenih prostorih, ki so bili umetniško razvrščeni v zidu množice kot pestri stebri, so stale skupine narodnih noš. Pred pošto je na tribunah stal zbor 600 pevcev in pevk.

Na peronu glavnega kolodvora so čakali regenta knezoškof dr. Jeglič, deželni predsednik dr. Brejc, vsi poverjeniki, poslanci in načelniki uradov. Ob pol 6. uri so topovi z Gradu naznanili regentov prihod. Godba zaigra vse tri narodne himne. Ko je regent izstopil, ga je predsednik deželne vlade prisrčno nagovoril.

Pred kolodvorom ga je pozdravil župan dr. Tavčar ter mu po stari slovanski navadi ponudil kruha in soli. Nato je regent zasedel štirivprežni voz in se med vzklikanjem množice peljal skozi mesto. Pred njim je korakala kraljeva garda na konjih. Ljudstvo je sipalo cvetje na regentov voz. Pred pošto se je ustavil in pevcu so zapeli himno Bože pravde, odposlanstvo Primork pa je pozdravilo regenta in mu podarilo cvetja iz zasedenega ozemlja. Za Aleksandrom so se peljali poleg drugih tudi ministri, med njimi predsednik Vesnić in železniški minister dr. Korošec. V palači deželne vlade se je regent podal na balkon in gledal sprevod množice, ki se je premikala mimo palače.

Nato se je vršil obed, pri katerem je imel regent daljši nagovor. V svojih besedah se je spominjal zgodovine Slovencev, kateri so bili straža jugoslovanstva proti tujim narodom. Spominjal se je dr. Kreka, ki je v najhujšem in najnevarnejšem trenutku svetovne vojske vrgel med svet misel o jugoslovanskem edinstvu. Spominjal se je dalje naših zasedenih pokrajin, ktere je mirovna konferenca po krivici prisodila Italijanom, kar pa za vekomaj ne more držati. Končno je poudaril: **Pravda, rad i vreme** (pravičnost, delo in čas) **su naši pouzdani saveznici, koje nijednog trenutka nesmijemo gubiti iz vida.**

Nato mu je odgovoril predsednik deželne vlade dr. Brejc, ki je končal svoj govor sledeče:

Vaša kraljevska Visokosti!

Ko te dni prvič stopate v neposredni stik s slovenskim narodom, se boste lahko uverili, da je ta narod vesel svoje politične svobode, za katero se je v mukah prizadeval, da je verno katoliški, zavedajoč se, kako mu je ravno v varnih globinah vere zasidrana нравna moč ohranjevala življenje v težkih letih njegove preteklosti in da je ta nadnaravna sila najzanesljivejša graditeljica in ohranjevalka naravnih, družabnih in državnih dobrin. Videli boste, da je ta narod delaven in da se pripravlja, kako bi si s svojimi pridnimi rokami popravil vse strašno zlo vojske, kakor si je le s temi svojimi rokami poprej sam ustvaril, kar ima.

Zvečer se je vršila na čast regentu veličastna bakljada, vsa Ljubljana je žarela v tisočero električnih žarnic, po mestu so korakali deset in desetisoči.

V nedeljo se je udeležil regent službe božje v stolnici. Sv. mašo je daroval knezoškof dr. Jeglič. Nato je obiskal pravoslavno službo božjo, na kar se je podal v deželni dvorec, kjer ga je pozdravil profsorski zbor ljubljanskega vseučilišča, pred deželnim dvorcem pa je bil ves veliki kongresni trg natlačen šolske mladine, ki se je prišla pokloniti svojemu vladarju.

Po tej poklonitvi se je podal regent pred Prešernov spomenik, kjer je položil venec. Izpred Prešernovega spomenika se je odpeljal regent pred magistrat, kjer je bil v posvetovalnici zbran občinski svet, ki ga je pozdravil. Nato je obiskal obrtno

žolo in muzej. Po povratku v deželno palačo je sprejemal zastopstva raznih društev.

Popoldan se je vršila na Koslerjevem vrtu, ki je bil zelo okusno okrašen, velika ljudska veselica, katero je posejil tudi regent. Nato je obiskal ljubljanski grad in se potem udeležil slavnostne predstave v operi.

V ponedeljek se je peljal regent z avtomobilom na Bled. Na potu so ga pozdravljale kmetske množice; regent je večkrat izstopil ter se zahvaljeval ljudem za prijazne pozdrave. V Kranju je obiskal župno cerkev. Lep sprejem so mu naredili Gorenjci na Bledu, kjer se je med množico čolnov peljal regent na otok, kjer so ga otroci navdušeno pozdravljali, tam je obiskal cerkev in pozvonil z »zvonom želja«. Po jezeru so mu peli pevski zbori blejskega kota. Popoldan se je odpeljal v Tržič, kjer si je ogledal tovarne in se nato vrnil v Ljubljano. Zvečer se je udeležil slavnostnega koncerta Glasbene Matice v Unionu.

V torek zjutraj je regent z avtomobilom v spremstvu svojih ministrov in zastopnikov deželne vlade zapustil Ljubljano in se odpeljal po Dunajski cesti na Štajersko. Med potom ga je množica pozdravljala, regent je mnogokrat izstopil ter se pogovarjal z ljudstvom. Dalje časa se je mudil v Celju in naposled v Mariboru, odkoder se je v torek popoldne z dvornim vlakom odpeljal v Belgrad.

Draginja.

b) Organizirajmo se v združenja!

Ne bi bili hvaležni, če bi v sedanji hudi draginji ne priznali velikih zaslug, ki si jih je pridobilo naše združništvo med vojsko in po vojski v boju proti draginji. Naj porabimo to priliko, da izrečemo javno priznanje I. ljubljanskemu delavskemu konsumnemu društvu v Ljubljani, ki ga je ustanovil Krek. Vsakdo, ki je bil včlanjen pri tem konsumu, bo lahko potrdil, da je bil konsum med vojsko dostikrat prava dobrota za vse člane. Ko je bilo n. pr. leta 1914. v pozni jeseni svinjsko meso na trgu že po 2 K 70 vin., je stalo v konsumu že vedno 1 K 80 vin. Jedilno olje je bilo v konsumu po 2 K liter še ob času, ko je bilo pri trgovcih splošno po 10 K. Blago za obleko, kupljeno pred vojsko, je bilo v letih 1916 in 1917 v konsumu dostikrat po dvakrat in trikrat, celo še večkrat ceneje nego v drugih prodajalnah.

Konsum je namreč last vseh članov in vodstvo je bilo tako pametno, da je stalo vedno na stališču, da je naloga konsuma ta, da posreduje kar najcenejšo zvezo med tistim, ki blago proizvaja, in tistim, ki ga kupuje. Ugodno je bilo pri konsumu tudi to, da so pri njem včlanjeni skoro izključno taki ljudje, ki — nimajo toliko denarja, da bi se mogli založiti z blagom. Zato je bilo v konsumu na prodaj predvojno blago še ob času, ko je skoraj povsod drugod že bilo poslo.

Da ne navajamo samo iz preteklosti večih let, opozarjamo na to, da so tudi sedaj cene v konsumu večkrat ugodnejše

nego v drugih trgovinah. V pozni jeseni 1919 je stal kg bele moke v konsumu 6 K 50 vin., ko je bila cena drugod že po 10 K. Iste kakovosti pšenični zдроб, ki se je prodajal na trgu po 10 K, je veljal v konsumu 6 K.

Mi govorimo tu samo o konsumih S. L. S. radi tega, ker samo te od bliže poznamo. (Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo ima danes že 26 prodajalen po vsej Sloveniji.) Enaka dobrota za ljudstvo je pa tudi vsak drug konsum, ki se drži načela: prodajati pošteno blago po kar mogoče nizki ceni. Pravtako so prihranile kmetom mnogo denarja razne nabavne zadruge.

Ni se treba bati, da bi konsum uničil poštene trgovce. Saj mora konsum tudi plačati svoje uslužbenice, in naši konsumi so doslej izplačevali svojim članom že redno petprocentno dividendo od vsega, kar so člani kupili v konsumu. Če je n. pr. konsum prodal na leto za milijon kron blaga, je plačal 50.000 K dividende svojim članom. Trgovcu tega ni treba. Vrh tega je pri njem vodstvo trgovine v eni roki in torej dosti stalnejše.

Pač pa so se konsumi izkazali kot dobri nadzorovatelji cen.

Da je treba poleg tega podpirati stremljenje vlade, ki preganja verižnike, je samoobsebi umevno.

Seveda pa uspevajo konsumi samo tam, kjer so zraven pošteni ljudje, ki se zadovoljijo s svojo plačo in jim je več do poštenega imena in mirne vesti nego do umazanega »pridobivanja« premoženja. Vsaka stranka je nepremagljiva, dokler ima v svojih vrstah ljudi, ki ravnajo s tujim denarjem tako vestno, kakor bi bil njihov.

Kdor danes potom časopisja ali zabavljanja proti veri skuša omajati versko zavest našega ljudstva, ta izpodkopuje poštenost in dela draginjo.

Takrat bo na svetu dobro, kadar se ljudje ne bodo bali samo svojega gospodarja in nadzornika, ampak bo imel vsak neprestano pred duševnimi očmi onega Gospodarja, ki vse vidi in dobro p'čuje ter hudo kaznuje.

I. jugoslovanski orlovski tabor v Mariboru.

Dolenjci na mariborskem taboru. Iz Novega mesta nam poročajo o velikem zanimanju, ki vlada v vseh krogih za mariborski tabor. Dolenjci potujejo do Trebnjega čez št. Janž - Zidani most. Iz št. Janža korakajo z radeško godbo peš do Zidanega mosta. Hitite s prijavi pri župnih uradih, organizirani pri svojih organizacijah.

Godbe na mariborskem taboru. Pri taboru sodelujejo sledeče godbe: 5 orlovskih, in sicer iz D. M. v Polju, Višnje gore, Selc, Radeč in Svetinji, društvena iz Jesenic in Semiča, salezijanska iz Ljubljane, vojaška iz Maribora, torej vseh skupaj 9. Hrvatje pridejo z lastno godbo. Vse godbe bodo pred taborom preizkušene po zastopniku glasbenega odseka. Dosedanji pregledi so pokazali najlepši razvoj teh godb. Eno pa moramo pri tem poudariti, da so godbe, ki jih je osnovala naša lastna organizacija. Ponosni smemo biti na to panogo kršč. socialnega kulturnega dela.

Koroški Slovenci združijo mariborski tabor z božjo potjo k sv. Križu (z Višarsko Materjo božjo) pri Sp. Dravogradu. Psební vlak odhaja v nedeljo, 1. avgusta zgodaj zjutraj iz Grabitajna in se vračajo v ponedeljek 2. avgusta, na dan Porcijunkule do Sp. Dravograda, odkoder se podajo k sv. Križu, ki je samo pol ure oddaljen. Korošci posejajo v velikem številu božjo pot pri sv. Križu ter se hočejo posebno letos pred odločitvijo pokloniti Višarski Materi božji ter jo prositi pomoči.

Pevci, ali ste se že prijavili za sodelovanje pri sv. maši v Mariboru? Note bodo kmalu pošte. Priglasite se takoj pevski zvezi »Ljubljana«, kjer dobite v smislu oklica (ohj »Slovenca« z dne 1. junija 1920) vsa potrebna pojasnila.

Telovadci! Ali pojeate med korakanjem pesmi, ki sino jih vam poslali v pesmirnici? Pesem na papirju je mrtva. Vi ji dajte življenje in ono moč, ki vzdrami in vzbudi spete in dremajoče. V Mariboru tomo med korakanjem v spredu tudi peli. Okrožja naj se strnejo v mogočne zборе, da bo spev mogočen in krepak, odločen in neklonljiv. Pevci na dan!

Slavnostne gledališke predstave ob času I. slovenskega orlovskega tabora bodo tri, in sicer: 29. julija Fr. S. Finžgar: »Divji lovec« (igrajo člani slovenskega mestnega gledališča v Mariboru), 30. julija A. Medved: »Za pravo in srce« (igrajo člani Ljudskega odra v Ljubljani), 31. julija Ivo Vojnovič: »Smrt Majke Jugovičev« (igrajo isti kakor 29. julija). Gledališče gre 700 do 750 gledalcev. Zato si bo treba poskrbeti vse vstopnice v predprodaji, ko bo razglašeno.

Pevci in pevke kršč. soc. organizacij na mariborskem taboru. Takoj na prvi poziv pripravlj. odbora se je odzvalo za petje stare slovenske maše nad 300 pevcev in pevki, kar priča o veliki poštovanosti naših pevcev in pevki, ki bodo večer za večerom žrtvovali, da povzdignejo mariborsko slavje. Vemo gotovo, da se jih še enkrat toliko potihoma vadi, zato prosimo, da tudi ti skromni pevci in pevke prijavijo svoje sodelovanje. Prijave in naročila za note sprejema Pevska zveza »Ljubljana«, Ljudski dom, katera je prevzela vodstvo in ureditev petja v Mariboru.

Koncert »Ljubljane« na mariborskem taboru se bo vršil v soboto, 31. julija 1920 v veliki slovenski (Götrovi) dvorani. Spored obsega v prvi vrsti narodne pesmi, katerih lepota naj užejejo gostje. Na koncertu sodeluje kot pianistina češkoslovaška umetnica - Orlica sestra Kreyzlova iz Brna. Vstopnice po 40, 30, 20, 6 K) se za sedaj naročajo pri Osrednjem pripravlj. odboru v Ljubljani (Lj. dom, II. nadst.). Prostor pri koncertu bo le za 800 udeležencev in 500 stojišč, na kar opozarjamo vse one, ki si hočejo pravočasno zagotoviti prostore.

Deputacija Katoliškega Čehoslovaškega Sokola iz Amerike je že dospela na Čehoslovaško, da se skupno z brati stare domovine udeleži mariborskega tabora. Vodja delegacije je brat Josef Salaj (odlikovan na francoski fronti), Pavel Kormanica in Gustav Drabek iz Cikage; brata Andrej Bakula in Fran Černička sta iz Milwankeja.

Čehoslovaški Orli se pripeljejo s posebnim vlakom na mariborski tabor, čehoslovaška železniška uprava jim je šla v vsakem oziru na roko, glavno ravnateljstvo juž. železnice na Dunaju je dovolilo za nje istotako posebni vlak do Maribora po polovični voznici ceni.

Amerikanski Slovenci na mariborskem taboru. Iz Amerike došlo pismo nam javlja veselo vesti, da odpotuje na tabor pričetkom julija 1920 iz Amerike na parniku Wilson večje odposlanstvo ameriških Slovencev pod vodstvom predsednika katoliških organizacij v Clevelandu g. velenodjetnika Grdina Anton. Bog spremljaj naše rojake na poti v staro domovino.

Udeležencem na mariborskem taboru! Prijavite se nemudoma in sicer Orli, Orlice, dijaki učitelji in delavci pri svojih organizacijah. Orli, Orlice in dijaki vplačajo za taborške izkaznice po 10 K, vsi drugi po 20 K. Vsi drugi se prijavite pri župnih uradih, ki so noprošeni, da zbirajo prijave, ne odlašajte s prijavi.

Stanovanje v Mariboru. Naročila sprejema le Osrednji pripravljalni odbor v Ljubljani (Ljudski dom II. nadstropje). Označite natančno osebo in čas v katerem reflektujete na prenočišča.

Orli, Orlice in dijaki so izključeni od prenočišč po hotelih in gostilnah za te udeležence so določena skupna prenočišča, izjeme se ne bodo dovoljevale.

Pomen paše za zdravje živine.

Na anketi, ki se je pred kratkim vršila zaradi povzdige živinoreje, poudarjal se je vsestransko pomen in važnost paše za razvoj živine in posebno za vzgojo plemenske živine. Posvetovalo se je tudi o tem, kako naj se postopa, da dobé pri izpeljavi agrarne reforme tudi tisti živinorejci potrebne pašnike, ki jih dosedaj še nimajo. Poleg raznih koristi, ki jih donša paša, omeniti hočemo še posebno pomen, ki ga ima za zdravje živine. Najbolj nevarna bolezen za našo govedorejo je gotovo tuberkuloza ali jetika. Ze sedaj je po mnogih naših krajih precej razširjena, čeprav še ne tako močno, kakor v marsikateri sosedni deželi, kjer se morajo boriti proti razširjanju te nevarne bolezni z največjimi žrtvami. Toda, kakor povedano, imamo tudi v naših krajih že dosti jetične živine in skrbeti moramo o pravem času, da se ta nadloga ne razširi po celi deželi in nam ne pokvari naše živinoreje, ki nam mora ostati najkoristnejši del našega kmetijskega gospodarstva. V boju proti jetiki je pa pri živini, kakor tudi pri ljudeh, najboljše sredstvo bivanje in gibanje v čistem zraku na prostem, kjer ni toliko kužnih snovi, kjer se utrdi telo, da postane manj sprejemljivo za obolenje. V čistem zraku dobi telo tudi moči, da dostikrat, ako se vendarle okuži, to okuženje prenese brez posebne škode. Po dosedanjih izkušnjah je dokazano, da je v krajih, kjer ima živina le malo ali pa nič paše, jetika bolj razširjena, kakor pa tam, kjer je živina mnogo na paši. Lahko rečemo: čim več paše, tem manj tuberkuloze ali jetike. Govedo ne pride jetično na svet, kvečjemu podeduje po jetični kravi nagnjenje k jetiki. Vsled tega se najde jetika pri teletih, ki se zakoljejo v prvih mesecih po rojstvu, le redkokdaj; pri bolj odrasli živini, pri junicah in bikcih, se najde že večkrat, največkrat se pa dobi pri kravah, ki so prebile večji del svojega življenja v hlevu. Živina, ki pride v zgodnji mladosti na pašo, se kmalu utrdi in ni tako dovzetna za jetiko in pa tudi ne za druge bolezni, kakor pa tista, ki se v hlevu omehkuži. Živali, ki se gibljejo veliko na paši, se vedno in o pravem času pojavijo, se lahko obreje, redkokdaj zvržejo in teleté lažje, kakor tiste, ki se le malo gibljejo v svežem zraku in jim oslabe vsled tega kite in kosti. Pa tudi nevarnih teletčjih bolezni, kakor kužne driske in hromote, je v krajih s primerno pašo veliko manj. Živini ugajajo na paši najbolj mlade rastlinice, ki vplivajo izborna na prebavo in dobro izrabo vse krme in vsled tega se utrdijo želodci in vsa prebavila tako, da prenese pozneje žival lažje tudi težjo in

manj prikladno krmo. Močna in tečna krmila, ki jih je sedaj le težko dobiti in še to le za drag denar, nadomestiti nam more le paša, kjer dobi živina najbolj naravno in pa tudi najprikladnejšo hrano. Pri dobru paši uspeva molzna in pitalna živina in pridobi na teži. Ako hočemo, da ostane živina zdrava, posebno pa če hočemo privediti dobre in utrjene plemenske živali, skrbeti moramo pred vsem za dobre pašnike, ker brez njih ne bo povoljnih dohodkov iz živinoreje, ampak le izguba in bolezni.

Razgled po svetu.

Jugoslavija.

NEODREŠENA DOMOVINA.

Jadransko vprašanje je z prihodom jugoslovanožrca in prijatelja Nemcev, Žolitija zavzelo ostrejšo črto. Žoliti hoče izpeljati londonsko pogodbo in imeti še Reko povrh. Zato se mu ne mudi pogajati se z nami, in obenem daje uradno potuho D' Annunziu na Reki, Medtem pa čaka na volitve v Ameriki, ki se bodo vršile novembra meseca in pri katerih bo menda Wilson, največja zavora italijanskega pohlepa, odletel. Naša vlada je odpoklicala naše zastopnike z mirovne konference in se hoče sama pogajati z Italijo.

ITALIJA.

Novi krmar italijanske vlade Žoliti stoji pred težko nalogo. Štrajki in upori se z vedno večjo silo vrste drug za drugim, dolg je narastel že na 95 milijard, ki dan zadnem narašča. V zbornici je Žoliti razvil delavni program, ki se večinoma suče okrog novih davkov, ki naj rešijo Italijo popolnega denarnega in gospodarskega poloma.

V Albaniji se Italijanom še vedno zelo slabo godi. Žoliti pravi ponižno, da hoče neodvisnost Albanije.

AVSTRIJA.

Socialnodemokratsko gospodarstvo na Dunaju. Nekdaj sijajno poslušajoča Luegerjeva dunajska mestna gospodarska podjetja gredo pod socialnodemokratsko upravo rakovo pot. Namesto prejšnjih milijonskih dobičkov delajo sedaj vsa z velikanskimi izgubami. Tarifi se zaman zvišujejo do nezmislivosti — podjetja drve v pogubo. Prišlo je tako daleč, da se kilče na pomoč zasebno podjetništvo, da prevzame posamezna mestna podjetja v svoje roke in jih reši propada. Tako se tačas vrše pogajanja z zasebnimi pogrebnimi zavodi, da prevzemo mestni pogr. zavod, ki ne more nikamor več. Namesto socializacije torej razsocializacija. Tako se povsodi kaže, da je materialistični socializem popolnoma nesposoben za nalogo, ki si jo prisvaja, da preuredi gospodarstvo in družabni red.

MAŽARSKA.

Bojkot proti Mažarski se izvaja v polnem obsegu. Železničarji in poštni nastavljenjenci vseh sosednih držav ne odpravljajo nobenih pošiljatev na Mažarsko.

Vlada je odstopila radi notranjih sporov pa tudi radi inozemskega bojkota, kateri lahko spravi Mažarsko v zelo težaven položaj.

ANGLIJA.

Irska v ognju. Irski hočejo samoodločbo in neodvisnost in se že stoletja borijo za to. Sedaj se je ta boj znatno poostрил. Na Irskem se je proglasila revolucionarna vlada, katero vse podpira. Angleži so poslali na Irsko armado s topovi, strojnici in oklopnimi avtomobili.

Tedenske novice.

Politične.

p Proti ljudstvu. Na prizadevanje socialistov in liberalcev zlasti dr. Žerjava, je liberalni minister dr. Krizman razveljavil pogodbo naših kmetijskih lesnih zadrug z Auerspergom glede izkoriščanja njegovih gozdov po naših zadrugah. Ves dobiček, ki bi ga bili deležni naši mali ljudje, bo sedaj najbrž šel v malho raznih judovskih kapitalistov za katere se posebno socialisti najbolj vlečejo. Kmetje ali veste, da so to tisti socialisti, ki šarijo okrog vas s Kmetško-delavsko zvezo in z »Ljudskim glasom«?

p Italijani in Sokoli. Te dni se vrši v Pragi vseslovanski sokolski zlet. Izmed Slovanov so došli na ta vsesokolski zlet Bolgari, ki pa ne bodo oficielno sprejeti, in pa Jugoslovani. Došli pa so tudi Italijani, in sicer zastopstva vlade, vojske in časnikarjev. Tako bodo na tem vseslovanskem sokolskem zletu zastopani izmed Slovanov edino le Čehi in Jugoslovani v družbi laških vojakov in diplomatov. Čudna sokolska družba!

p Komunisti se kregajo med seboj na Hrvaškem in v Sloveniji. Nekateri bi radi takoj jutri krvavo revolucijo, v kateri bi si naropali meščanskega in kmetijskega premoženja, drugi pa so bolj previdni. Spor je resen.

Domače novice.

d »Domoljub« se je ta teden za dva dni zakesnil, ker stavci v ponedeljek in torek niso delali. Zato naj nam naročniki oproste d Teško je obolal č. g. Gregor Jakel, župnik v pok. v Ljubljani. Priporoča se prijateljem in znancem ter vsem sobratom v molitev!

d Odlikovana sta bila z redom sv. Save I. razreda deželni predsednik dr. Brejc in knezoškoč dr. A. B. Jeglič.

— Odlikovani Orli. Regent Aleksander je o priliki svojega poseta v Sloveniji odlikoval 3 člane Orlovske zveze in sicer: br. Josipa Pirca, predsednika Orlovske zveze z redom sv. Save IV. razreda, br. Pavle Kržana, načelnika Orlovske zveze, in br. Hvale Jožeta, člana Zveznega vadiateljskega zbora z redom sv. Save V. razreda.

d Občinstvo se uradno opozarja, da morajo biti vsi potni listi in legitimacije za potovanje v tujino opremljeni s fotografijami in da se bodo dajala visa samo na tako opremljene listine.

d Krščanski starši, kaj pravite na to? V. moravški dekaniji je ta mesec birmova-

nje. Noben liberalen učitelj pa ne pride škofa pozdraviti, ko pride v šolo. Tisti učitelji namreč, ki so v liberalni Zavezi, so se zmenili med seboj (tako je eden povedal), da nobeden ne izkaže škofu časti, ko pride med šolsko mladino. Takim strupenim ljudem je izročena v varstvo in vodstvo naša mladina! Starši, malo oči odprite in pogledajte okoli sebe, komu pošiljate otroke. Če je vaš učitelj krščanski, ljubite ga in podpirajte; če je pa liberalec, pa bodite pozorni, da vam ne takvari otroških duš, mesto da bi jih izboljšal.

d Ponarejeni petdinarski bankovci. Policija je aretirala nekega fanta, kateri je izdelal dva petdinarska falzifikata. Dalje pa krožijo slabi petdinarski falzifikati po Ljubljani, kateri se poznajo po tem, da nimajo vtisnjene številke.

d Zločin nad domovino je naslov broturi, ki jo je te dni začela razpošiljati Katoliška Liga v Ljubljani. Izvod stane 4 krome, za trgovce, kolporterje in vse, ki pošljejo denar naprej 3 krome 50 vin. Brošura je pisana tako poljudno in zanimivo, da je ne bo odložil nihče preje, dokler je ne bo prebral. Pokaže nam v jasni luči, kdo je razdvojil našo domovino in zanetil med nami prepir in sovraštvo. Dokazi so tako prepričevalni, da ne bo mogel nihče dvomiti nad resničnostjo vsebine — celo prizadeti, če so le količkaj voljni, bodo morali vsaj na tihem priznati svoj veliki greh, ki so ga desetletja vršili nad narodom, ga vrše in menda hočejo vsiliti še nadalje. Brošura je izšla prav v času, ko se je pričelo nanovo in s podvojenjo silo zločiniti nad našim narodom in je torej v resnici časovno potrebna. Naročajte jo v večjih množinah in širite jo med ljudstvo, da bo zalezala povsod, kjer je potrebna. In kje ne bi bila potrebna? Cena je to pot nekoliko višja, ker obsega brošura 6 in pol tiskovnih pol in je tiskana na najfinejšem papirju; imeli smo na razpolago samo dvoje vrst papirja in se za slabega nismo mogli odločiti, ker je vsebina trajne vrednosti. Vsa naročila je poslati na naslov: Katoliška Liga, Ljubljana.

d Tristoletnica na Trški gori. V nedeljo 20. junija so praznovali na Trški gori v Šentpeterski župniji 300 letnico sezidave tamošnje romarske cerkve. Cerkvena slavnost se je pričela že prejšnji dan. V nedeljo je cel dan prijazna gora mrgolela romarjev od blizu in daleč. Višek slavlja je bil na Gospodov dan ob 10. uri, ko se je spričlo mnogobrojnega ljudstva opravljala dvojna služba božja: v cerkvi in zunaj cerkve. V svetilišču je imel pontifikalno mašo ob asistenci 12 duhovnikov novomeški gospod prost. Ob 12. se je vršil na prostem velik ženski tabor, katerega se je seveda udeležilo tudi na stotine mož in fantov. Pod predstvom gospe Apetove so govorili: zastopnica dolenskega ženstva, v imenu ženskega odseka S. K. S. Z. gospa inž. Remčeva, dr. Marko Načič iz Ljubljane, dr. Ivo Česnik iz Novoga mesta in domači župnik Franc Vovko. Res v vsakem oziru zadovoljivo se je izvršila redka slavnost.

d Umrl je Matevž Repnik, posestnik v Rudniku pri Kamniku. Bil je skrben oče,

marljiv in delaven gospodar. Priporoča se v molitev in blag spomin.

d Smrtna nesreča. Dne 14. t. m. popoldne je padla posestnica Jožefa Fink iz Podturna s črešnje in si zlomila tilnik. Obležala je mrtva.

d V Savi najden mrtvec. Dne 20. t. m. je bilo najdeno v Savi blizu Kresnic moško truplo, katero je moralo biti v vodi že približno en mesec. Mrtvec je Josip Jenko iz Preske pri Medvodah, kateri je bil slaboumen in je zašel 23. maja letos v Savo.

d Vlom v cerkev na Jesenicah. Na Jesenicah so vlomili zločinci v cerkev in ukradli štiri kelihe, dva ciborija in monštranco.

d Velika cerkvena tatvina. V Trnovem na Notranjskent so tatovi vlomili ponoči ravno na praznik sv. R. Telesa skozi zakristijo v cerkev. Vlomili so v tabernakelj ter odnesli monštranco in dva ciborija. Iz zakristije so odnesli tri kelihe. Poškodovali so tabernakelj in napravili za 20.000 lir škode. O tatovih ni sledu.

d Cigani so pokradli dne 21. junija popoldne posestniku Martinu Kašič v Selski gori, občina Mirna, obleko in obutev cele družine v vrednosti 9000 K. Obupano družino je spravilo iz skrajne zadrege domače orožništvo, ki je takoj tretji dan zasledilo cigansko tolpo in ji odvzelo ukradeni plen. Podpisani se tem potom gg. orožnikom najlepše zahvaljujem za njihovo točnost. — Martin Kašič.

d Orel v Šmartnem pri Litiji vabi na slavnost, ki jo priredi v nedeljo, dne 11. julija v spomin desetletnice svojega obstoja. — Popoldne ob pol devetih sprejem gostov iz Dolenske; ob pol desetih v Litiji na kolodvoru sprejem odsekov obsavskega okrožja; spreved v Šmartno; ob pol 11. sveta maša v farni cerkvi; ob pol 12. slavnostni tabor. Popoldne ob dveh litanije in nato skupen odhod k telovadbi, ki se vrši na Grmačah. Po končanem telovadnem vspredu ljudska veselica z nastopom pevskih zborov, s srečlovom. Pri prireditvi igrata dve godbi. Okoličani, posebno tisti, ki se ne boste mogli udeležiti mariborskega tabora, pridite pogledat delo naše krščanske mladine!

d Na zadnjem občnem zboru podružnice SDZ za Gorenjsko dne 28. junija je bil za šolsko leto 1920/21 izvoljen sledeči odbor: predsednik Bitenc Mirko, stud. phil.; podpredsednik Spendal Janez, stud. theol.; tajnik Milač Šimen, stud. phil.; blagajnik Vrevc Franc, stud. techn.; knjižničar Strupi Alojzij, stud. theol.; revizorja Hvastija Janez in Božnar Tone. — Vsi dopisi na imenovano podružnico naj se pošiljajo na naslov: Šimen Milač, fil., v Lešah pri Radovljici.

d Prošnja. Fr. Jerič je zgubil 25. maja t. l. v Novem mestu na Glavnem trgu 3000 K naših bankovcev in 25 dolarjev, med njimi 20 zlatih. — Komur bi bilo kaj znano, kdo je to vsoto našel, naj sporoči proti primerni nagradi na naslov: Fr. Jerič, Dol. Dobrava 8. pošta Trebnje.

d Išče se 18letni Anton Kočar, visoke rasti in nekoliko slaboumen. Svojičas se je slišalo, da je nekje na Gorenjskem. Prosi se sporočil na naslov: Neža Rode, Domžale 5.

d Župni urad Mirna peč, Dolensko, prosi vračajoče se ujetnike za morebitne podatke o Janezu Hegler, ki je služil pri polj. baonu št. 20, 1. marškompanija, vojna pošta 201 in o Josipu Novak, 1. jugoslov. polk, 3. baon, Tomsk, Sibirija, Rusija; zadnjikrat pisal 4. julija 1919.

Gospodarska obvestila.

g Gospodinski tečaj po deželi. Poverjeništvu za kmetijstvo priredi tudi v l. 1920/21 več gospodinskih tečajev po deželi,

ki imajo pričeti jeseni in trajati po 10 tednov. Prvi tečaj se vrši od 18. oktobra do 24. decembra t. l. in drugi tečaj od 3. januarja do 15. marca 1921. Za te tečaje lahko prosijo županstva, župni uradi, kmetijske podružnice in druga društva. V gospodinski tečaj se sprejema po 16 do kvečjemu 20 udeleženk. Stroške za prehrano (kosilo) nosijo dekleta, stroške za učiteljice in učne pripomočke prevzame poverjeništvu za kmetijstvo, potrebne prostore s pritliklinami za tečaj in za 2 učiteljici kakor tudi potrebna drva pa mora preskrbeti dotično županstvo, župni urad, društvo itd.

Imenovani interesenti, ki želijo prirediti letošnjo jesen ali po zimi gospodinski tečaj, naj se obrnejo na poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani zadnji čas do 20. julija t. l.

g Nova industrija. Na Vrhniki pri Ljubljani se je ustanovila velika tovarna konzerv za pripravljane oziroma prekaževanje vse vrst mesa v salame, šunke ter raznovrstne mesne, sadne in sočivne konzerve, nadalje za izdelovanje mila, sveč, margarina, kolomaza, kostne moke za gnojila itd. Ta industrija je zamišljena v velikem obsegu in se je ustanovila zato posebna družba, katera je izšla iz importne in eksportne družbe »Impex« v Ljubljani. Družba je kupila v ta namen pivovarno na Vrhniki in jo adoptira v tovarniške namene. Zvezana je z lastno železniško progo. Ves obrat se bo vršil z lastno električno silo ter odgovarja najmodernejšim zahtevam. V tovarni se nahaja velika klavnica z velikimi modernimi hladilnimi pripravami, lastno izdelovanje škatelej za konzerve, lastno mizarstvo in sodarstvo. To podjetje, plasti pa kar se tiče izdelovanja konzerv, je edino te vrste v Jugoslaviji in ga je pozdraviti, ker se bodo porabili poleg mesa in masti vsi odpadki kakor kri, parklji, rogovi in sploh vsak najmanjši del od živine in prašičev, katere se je dosedaj takorekoč brez pravega izkoriščenja zavrigo. Z obratovanjem se utegne začeti jeseni t. l.

g Konjerejski sosvet se je ustanovil pri poverjeništvu za kmetijstvo. Njegova naloga je dajati poverjeništvu nasvete: a) kako naj se pospešuje konjereja in se preskrbujejo sredstva v ta namen; b) kako naj se ustanavljajo, vzdržujejo in upravljajo konjerejski zavodi; c) kako naj se nabavljajo plemenski konji in odprodajajo, oziroma izločajo nesposobni plemenski konji; d) kako naj se določajo, oziroma razdeljujejo sredstva, kraji in čas za vsakoletna premovanja konj in za druge javne prireditve v pospeševanje konjereje; e) kako naj se določajo državne podpore za konjerejce, konjerejska društva in zadruge; f) kako naj se ureja promet, oziroma kupčevanje s konji v tuzemstvu in v inozemstvu (sejmi, uvoz in izvoz). Konjerejski sosvet oddaja mnenja o načrtih za zakone, za naredbe in za navodila, ki se tičejo konjereje.

g Gospodarska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo. Pregovori, ki se vodijo v Belgradu z avstrijskimi delegati, so prišli do vrhunca. Avstrijski delegati so odbili našo zahtevo, da dvigne avstrijska

vlada sekvester premoženja in zaplenitev premičnega imetja naših podanikov. Vrednost tega imetja in gotovine, ki jo je avstrijska vlada stavila pod sekvester, znaša 1,2 milijard. Na ta način bi bilo vse premično premoženje, ki ga imajo naši državljani v Avstriji (v poštni hranilnici, bankah itd.) izgubljeno. Naša vlada neče pristati na avstrijske zahteve.

g Valute. Dolarji 61—62, avstrijsko krome 47—48, carski rublji 120—125, francoski franki 0—580, napoleon 280—285, nemške marke 175—180, rumunski leji 173—178, italijanske lire 430—450, turške lire v zlatu 300—320, češkoslovaške krona 150—170.

g Za 10 urni delavnik. Obrtna zbornica v Sarajevu je sklenila poslati na osrednjo vlado vlogo, naj se čimprej zopet vpelje 10 urni delavnik.

Dopis.

IZ SMARCE PRI KAMNIKU.

Ko sem prejel 24. številko »Domoljuba«, opazim kar dva preklica, ki jih objavlja: eden najbolj zagrizenih kričavec iz Samostojne kmetijske stranke, ker je obrekoval nedolžne osebe. Že trikrat sem imel srečo prisostvovati shodu, na katerem je tudi ta mož kazal svoje govorniške nezmožnosti in je trpinčil s svojim puhlim govoritvenjem svoje zveste, kateri povsod vse od svojih govornikov za dobro vzamejo. Takoj takrat sem opazil, da se tudi drzne izjaviti očitno laž kot dognano resnico, katere bi pred sodiščem nikakor ne mogel dokazati, ako bi ga obrekovanec prijel za besedo in ga tožil. Vsaka mera je enkrat polna, tako je tudi ta samostojnež enkrat dobil zaslužen kazen. Kaj rad se tudi po raznih gostilnah obreigne ob poštene, za dobro stvar vnete krščanske može in mladeniče. Seveda pri tem ni pozabil gosp. kanonika Lavrenčiča. Kot njegov župnik ga sicer ni rad tožil in je dolgo mirno prenašal grdo obrekovanje od nekaterih svojih faranov, katerim ni nikdar nobene krivice storil. Ker se je pa Ocepak pričel javno bahati, da si ga ne upa tožiti in da ga tudi »Domoljub« pusti pri miru, ker da je vse resnica, kar on govori, je morala priti tožba. — Celo kot odbornik nadzorstva Zivnorojske zveze za kamniški politični okraj je tudi njo ob vsaki priliki napadal in sramotil ter vedno govoril o velikanskih goljufijah, člane zadruge je hujskal, koliko da bodo plačevali, dasi je bil prepričan o dobrem gmotnem stanju Zivnorojske zveze. — Iz obeh preklicev, ki jih je moral objaviti v »Domoljubu«, pa se vidi, koliko resnicoljubnosti je pri samostojnih agitatorjih.

IZ PREDDVORA.

Umrl je v Bašlju 12. junija mladenič Anton Roblek, star 21 let. Kal boleznj je prinesel od vojakov. Naposled je doma hiral nad pol drugo leto. Pokojni je bil pošten mladenič. Prišel je od vojakov domov, se je držal naprej vseh krščanskih načel. Ljubil je dom. Namesto slabe družbe so bile njemu za nedeljsko razvedrilo nedolžne čebelice. Bil je član Slov. čebelarkega društva. Bilo je upanje, da postane dober gospodar, a nemila smrt je vse to preprečila. Hud udarec je za družino, zlasti za mater-vdovo, ki je z Antonom izgubila vsled vojske že drugega sina. Naše sožalje, Antonu pa večni pokoj!

ST. RUPERT NA DOLENJSKEM.

Proslava 70letnice rojstva prevz. knezskošola ostane nam vsem v neizbrisnem spominu. Ko smo se zbrali v okrašenih društveni dvorani pred sliko Prevzvišenege ob petju, deklaracijah, govoru in igri »Garcie Moreno« je iz vseh src kripela v nebo goreča želja: Bog nam obrani našega nadpastirja! — Smrtno se je ponesrečil sin ugledne rodbine Florian Peterlin. Bil je pošten, zgleden mladenič. Bil je zvest

član Orla in neutrudljiv delavec v izobraževalnem društvu. Najhujše njegovo plačilo je bilo vedno sladka zavest, da je vselej in povsod izpolnil svojo dolžnost. Krasen požreb, kakršnih je št. Rupert še malo videl, je pričal, kako obče priljubljen je bil pokojnik in da ima poštenost tudi v današnjih dneh še svojo veljavo. Zalujoči rodbini naj bo v tolažbo vsaj to, da si želimo farani še mnogo takih fantov in da mu je bila usoda vsaj toliko prijazna, da on ne trohni v tuji zemlji, na bojnem polju, ampak počiva v grobu, okrašenem s lilijami, v posvečeni domači zemlji. Blag mu spomin!

JEŽICA.

Dne 12. junija bi se imela vršiti pred ljubljanskim okrajnim sodiščem sodna obravnava proti nekaterim Ježičanom, ki so trosili proti bivšemu županu Ahlinu in sedanjemu gerentu Kosu zelo žaljive govorice. Omenjeni so vložili na državno pravdnitvo dne 23. junija 1919 ovadbo radi poslovanja gg. Ahlina in Kosa pri občinski aprovizaciji. Državno pravdnitvo je moralo preiskavi ustaviti, ker so bile obdolžitve brez stvarne podlage. Nato sta Ahlin in Kos vložila tožbo radi razzaljenja časti. Po dolgem preiskovanju in zasliševanju bi moralo končno dne 12. junija priti do končne razsodbe. Obtoženi so uvideli, da kaže zanje edino poravnava, v katero sta tožitelja privolila. Dali so tožiteljema častno izjavo, v kateri obžalujejo in preključujejo vse obdolžitve, ki jih vsebuje ovadba na drž. pravdnitvo v Ljubljani od 23. junija 1919, kakor tudi druge tozadevne obdolžitve tekom pravde. Obvezujejo se tudi vzajemno nositi vse pravne stroške. Gg. Ahlin in Kos sta dobila zadostženje. Zdi se pa, da imajo nekateri na Ježici preveč denarja, ki ga tako nepremišljeno trošijo za drage pravde v Ljubljani.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaja ***

(Dalje.)

Cesar je rekel: »Bodite prepričani, da smo sprejeli v svoje srce deklico, za katero bije vaše srce, preden smo jo videli. Ljubimo, kar je najdražje srcu našega prijatelja. In drag, mlad prijatelj ste nam že zaradi svojih osebnih vrlin, pa tudi zato, ker ste se tako velikodušno zavzeli za naše verske brate v Štajru. — Prosite nas, da razprostre mo svojo cesarsko roko nad vašo izvoljenko; ljubi stotnik, radi bomo to storili; če ni plemenitega stanu, jo lahko povišamo v plemenit stan. Vrhutega pa čujte še to, kar nam je že dolgo v mislih:

V našem gradu v Štajru nam je treba izpremembe, treba nam je nove moči, novega grajskega grofa. Štajer je bil vedno straža Gornje Avstrije, in so bili preje tam poleg mestnih tudi cesarski vojaki. Hočem, da zopet moji vojaki pridejo tja, ki naj jim poveljuje novi grajski grof. Za novega grajskega grofa v Štajru pa hočemo moža, ki je sicer nove vere, ki pa stare ne zaničuje, to pa zato, ker sta tam obe veri, nova luteranska in stara katoliška. Stotnik Hendel, sedanjega grofa bomo odpoklicali ter vas povzdignili v grofovski stan, da postanete grajski grof v Štajru. Kaj se vam zdi?»

Hej, kako so se smejali strelci, kako so udarjali s puškami ob tla, ki so se svetila kakor steklo. Henrik jim je moral resno zaklicati: Mir! sicer bi bili od samega veselja začeli prepevati pred cesarjem. Cesarju pa je rekel Henrik s premišljeno resnostjo, ki bi se bila podala zrelemu možu: »Veličanstvo, zelo ste milostivi, toda premlad sem še in nimam dosti izkušnje.«

»Prvo ni nobena napaka za hrabrega moža. To napako bi tudi mi radi imeli! Mnogo zlata bi radi plačali zanjo! — Drugega vam ne verjamem. O binokostih boste dobili zlatozapečeno pismo, za katero ne velja noben: ne morem! Kadar boste s svojo ljubo gospo vladali v gradu, kadar vama bo Bog podelil prvo dete, bomo mi za botra, če bo deček.«

»Če bo pa deklica, pridem jaz,« se je nežno ljubko in sladko smehljala cesarica, »ime pa jej bo Ana, povejte to svoji izvoljenki in jo v mojem imenu lepo pozdravite.«

Henrik, ki mu je srce plavalo v veselju in se mu je sladke radosti oko bolj svetilo, kakor se je bliskal florentinski demant na cesarski kroni, je odgovoril: »Milostiva gospa, izpročil bom pozdrav,« nato je stopil po stopnicah k cesaričinemu prestolu, veselo se smehljajoč jo je prijel za belokožnato roko, ki je počivala na zlatom in škrlatom pokritem kolenu, ter je pritisnil nanjo svoja lepa, brkasta usta. Na cesaričini roki je med zgolj rubini in smaragdi počival živ demant, ki ga ni izkopal v gorah noben Indijec, marveč ga je iz junaškega srca pričarala ljubezen in bol.

Prvo dete, ki mu je bo Bog podaril... njemu in njej — njej...

Zlata dvorana, obe veličanstvi, njegov silni oče, kancelar in dvorniki... vse, vse je izginito in pred oči mu je priplaval grad v Štajru, mala ljubka sobica... in s svetlobo ožarjena, mila mlada mati z zlatokostanjevimi lasmi je držala v naročju plavalasno dete, in dete je bilo njegovo, mati pa je bila Stefana.

Globoko je dihal in dolgo... in zopet je bil pred njim cesar, cesarica in ves dvor, vse se mu je smehljalo; toda očeta ni bilo več tu.

Henrik je prosil dovoljenja, da se sme odstraniti s svojimi vojaki in cesar je sklel rokavico, stopil je s prestola dol, podal je stotniku roko ter ga je odpustil v milosti.

Sodnik Joahim Hendel je, ne da bi se spodobno poklonil pred cesarskim prestolom, zapustil viteško dvorano. V svojem ponosu ni mogel več poslušati cesarja, kako govori o njegovem sinu in o oni prokleti — katere ime je sin z zadnjim ostanikom sramežljivosti zamočal. Kakor tisoč nesramnih strupenih muh in sršenov je šumelo in brenčalo okoli njegove glave: Stefana, Stefana! Mojo postavo opljuvala! Moj meč zasmehovala! Mojo moč oslabila! In sedaj je še onečastila, zapeljala in oskrnila moje dete, moje dete, ki mi je najljubše in najdražje na svetu, moje kri, moj rod... o dan... o nesrečni črni dan, ki tepa v prah vse, kar smo storili velikega, o nesrečni dan, da sem te moral dočakati... zakaj mi ni papeški morilec Zeler prebodel srca s svojim zastrupljenim bodalom; zdaj mi ga prebada draga, plemenita roka mojega sina.

V predsobi sprejemne dvorane je stal ob oknu, ki je kazalo na cesaričin vrt; srepro je zrl skozi okno za zelenje, kjer sta ravno dva pava med rožami prožila svoja kolesa.

Orjaške prsi so se težko dvigale, njegova duša, v kateri so se raztrgano in zamotano križale misli, je trpela smrtno bolečine. Kancelar se je smejal! Vidi, kako prihaja smrt nad novi evangeliji! Haha! Pekel se smeje! Hu-

diči plešejo, angeli zalujejo in krvave, Hendelov krasni sin, Kalvinov vnuk, je zahteval od cesarja farško cerkev za papeško sodrigo in si je izbral za nevesto kužno vlačuško Stefanol O, zakaj ni prišla kuga nad Štajeri! Zakaj ni razdejala mesta in ga izpremenila v puščavo — da bi sedaj med mrličji letale hijene in lajali šakali — bilo bi bolje, kakor da gre k takemu koncu luteranska setev v Štajru.

Na cesaričinem vrtu so šumljali vodometi, so zaljubljeno ščebetali ptiči. Z besno roko si je segal v brado, od boli in srda kakor ves brez uma si je iz brade izpulil cel šop smolnatočrnih kofin.

Sedaj se je razmahnil zastor pred cesarskimi vrati, od znotraj so se čule prijazne besede, ki jih je cesar zaklical za Henrikom, in iz cesarske dvorane stopi štajerski stotnik, velik in krasen, kakor ga oče še nikdar ni videl. Za njim pridejo strelci in v trenutku je bila predsoba kakor orožarna v obleganem gradu.

Hendel se je s prekrižanimi rokami obrnil od okna; zagledal je svojega sina, kakor tiger sta na novo planila nanj sramota in bolečina. Kaj farška cerkev! Naj jo imajo! Kaj straža cesarskih rabilcev v štajerskem gradu! Naj jo mu postavijo v Štajer in jo podredijo njegovemu sinu — niemu v sramoto!... Toda — ta krasna moškost njegovega sina — prodana in izdana nesramnici... to srce, tako čisto in zvesto kakor otrokovo, v rokah zastrupljevalke — to čudovito telo, njegovo meso in njegova kri, ki ga si omadeževala nobena razuzdanost, ki ga ni onečastila nobena podlost — cvetoče v čisti mladosti, polno ustvarjalne moči — naj bo v Stefanini posesti — poleg nje bo hodil po tleh, ki jih je škropila luteranska kri, in bo njej na ljubo pohodil setev, ki jo je sejal njegov oče. Če bi bila sedaj tu s svojo hinavsko pobožno belo epako, tukaj, vpricho svojega zaslepljenega, nesrečnega in onečastjenega otroka bi jo zadavil in bi potem za ta umor s slastjo legel na kolo.

Pa kaj pomaga, če jo umori, trikrat bi žvela v srcu zapeljanka... Morska kača, satanska, nesramna morska kača! Kje je meč, da izsekam svoje dete iz tvojih sto sesalk, ki so že izsesali njegovo živo kri... da obenem zamorim v njegovem srcu to nesrečno ljubezen! O nesramna zalega, hotela si okužiti moje mesto, sedaj mi femiš še moje dete.

Henrik je v temordeče tapetovani predstobi stopil k svojemu očetu rekoč:

»Tako hitro ste preje odšli, oče; gotovo vam je imel cesar še marsikaj povedati.«

Sodnik Hendel krene z glavo ter pogleda sinu v oči. O, te zveste oči se bodo pijane pasle na njeni prokleti, pohotni postavi; te lepe ustne, rdeče kakor dragoceno vino, bodo visele od njenih ustnih, ki lažejo, varajo in se hlinijo. O sramota in boll O krvava sramota. — Toda mirno... mirno mu moraš povedati, kaj počne ter kdo in kaj da je. Morda bo vendar poslušal tebe, očeta, ki ga že 21 let obšipavaš z ljubeznijo.

Napolglasno, s pritajenim glasom, da bi ga ne slišali navzoči cesarski služabniki, je vprašal:

»Je-li Stefana?«

Henrik nekoliko nagne glavo in mirno prizna:

»Da, oče, Stefana je.«

Oče se še vedno premaguje in železno trdo pravi:

»Veš-li, kaj počenjaš? Sto in sto delčic je v Štajru, stotisoč in stotisoč jih je na svetu.«

»Oče!« je počasi rekel Henrik, vse nade so mu splavale po vodi, ko se je ozrl v očetov obraz, iz katerega je gorela nečloveška besnost. Toda ne zavoljo očeta, za ves svet ne odneha od te ljubezni. »Zensk je dosti, to vem. Toda Stefana je samo ena.«

»Tako,« štajerskemu sodniku se je zdelo, kakor da bi mu kdo z razbeljenimi kleščami ščipal srce, »samo ena Stefana da je. Res, samo ena, ki se je drznila, zaničevati tvoje očeta, teptati z nogami njegovo postavo — toda, kaj ti vedno pripovedujem to, saj sam vse to že dolgo veš. Toda, kaj je vse to tebi mar, tako malo ti je za očeta, da si njegovo najstrupenejšo sovražnico izbral za svojo prijateljico.«

Henrik je povsili temno glavo:

»Kaj morem za to, gospod, če jo pa moram ljubiti, ker je tako lepa in ljubezniva? Mojtite se, ni vas hotela zasmehovati, toda tudi jaz sem vam že večkrat govoril o tem, pa mi ne verujete. Prijateljica da mi je, pravite! Štiri- ali petkrat sva se videla, pa ni še padla med nama nobena beseda sporazuma; saj še ne vem, če bo sploh hotela postati moja, ker je stroga, resna deklica.«

Oče se je na glas zasmel, s tresočo se roko si je pogladil razmršeno brado in ga je mirno vprašal:

»Štirikrat sta se videla, pa si še nista dala besede; kako je bilo sploh mogoče, da si se navezal na to revše, reži mi to uganko!«

»Ne psujite,« je svaril Henrik, obrvi so se mu nasršile kakor črni meči, očetu pa kakor krvaveča bodala. »Krivična sramota pada na vas nazaj. Hočem vam kot možu vse priznati in povedati, kako se je zgodilo, toda kot mož ne zaničujte njo, ker je pri stvari popolnoma nedolžna, vsega sem kriv samo jaz. Začel sem ljubiti Stefano in jo še ljubim od tiste ure naprej, ko je kot angel božji stala na sramotnem odru in ste bili vi njen rabeli. Se nikdar nisem videl take nežnosti, vzvišenosti in polrpežljivosti, prelepih dušnih lastnosti, ki so me še bolj prevzele kakor njena lepota. Pozneje sem jo videl, kako je brez tožbe ležala na bolniški postelji... Nato sem jo gledal, ko je stala pod vislicami, in je za nesrečnike molila katoliške molitve. Ako bi še sto let živel, oče, — tega ne bom nikdar pozabil. Odkar sem to videl, zame ni na svetu nobene druge več in je ne bo, dokler ne umrjem.«

»Kaj pa tvoje oči in tvoja vera?« je sopihal stari Henrik, ki mu je sapa zastajala v prsih; vsaka sinova beseda mu je nova muka, zakaj iz vsake zveni oni sveti večni glas, ki je enkrat v življenju privre iz človeške duše. Hendel ga pozna, saj je nekoč ljubil tudi on, 23 let je minulo, ko je ljubil mater Henrikovo in je ravno tako govoril o njej, kakor govori sedaj Henrik o tej prokleti... »Nisem pozabil na vas in na svojo vero,« je odvrnil Henrik, »temveč sem mnogo trpel zaradi vas in zaradi svoje vere. Dolgo, dolgo sem se boril zoper to nepremagljivo moč, ki je iz nebes prišla nadme, stokrat in stokrat sem si rekel, da sem Hendel in da ne smem ljubiti papeške deklice, najmanj pa njo, ki jo sovražite vi. Toda njena sladkost in ljubeznivost sta bili močnejši kakor vse, in bolj ko sem se boril, tem globlje se je pogrzelala v moje srce... toda vi se smejete. Pozabil sem, da je ne poznate.«

»Haha,« je s spačenim obrazom sopihal sodnik Hendel. »Ne poznam je — Prav dobro jo poznam!« je nakrat zrastle in je streljal z očmi, iz katerih je odsevala poguba — »ti pa, zapeljani fant, ti je ne poznaš svoj živ dan ne. Tvoj notranji glas, ki te je svaril, ti je prav govoril, to je bila peklenska moč, zakaj nisi poslušal tega glasu in nisi izruval iz svojega srca strupenega semena te boğopozabne ljubezni, preden je pognalo korenine. Prvi navdih je vedno božji glas, gorje nam, če ga ne poslušamo.«

»Je-li to hudič,« je odvrnil Henrik, ki se je ponosno postavil pred očeta, v svoji mladi, zmagoviti moškosti je bil podoben angelu, ki se v boju meri z luciferjem, ki sta sicer enaka po svojem bistvu, vendar zeva med obema prepad večnosti, »ako nas ona, ki jo ljubimo, vžiga in vnema za vse dobro, vse hudo pa v nas slabi in zatira, in to je storila ona v meni, to vam prisegam pri živem Bogu! Včeraj sem bil v nevarnosti, da izgubim dušo in telo. Princezinja me je očarala in omamila z vso svojo lepoto; hotel sem ji dati, kar je hotela, toda misel nanjo me je rešila in mi je dala moč, da sem izpahnil vrata, ki jih je bila zaklenila. Kakor gotovo mi pomaga Bog, Stefana je to storila, ne jaz.«

Henrik je obmolnil, globoko dihajoč je s plamtetim obrazom stal poleg očeta. Oče je stopil parkrat po sobi gori in doli, nato je obstal pred sinom. Srce mu je tako potemnelo, da se danes nič več ne veseli sinove neomadeževane mladosti, ki mu je bila doslej vedno ponos in svetišče. Zakaj ni objel princezine Druzijanel Bolje njo kakor Stefano.«

»Si že videl kdaj prikazni in strahove!« se roga sodnik Hendel. »Lepo! Ona je izpahnila vrata, ko si ti — ali kako je to umeti.

Vedno si bil sanjač. S takimi imajo ženske lahko igro. Toda kam te bo to pripeljalo? Boš li to nedolžnost peljal v štajerski grad in ji boš dal cerkev kot ženitovanjski dar? Potem se boš pa na strani cesarjevi in katoličanov boril zoper svojega očeta in boš s svojo vojsko svojega očeta, to se pravi — kakor ognjena kolesa so se mu vrtili krvavoobrobliene oči — »če se bo pustil.«

»Ne, tega ne bom storil. Res, poprosil jo bom za njeno ljubo roko, kakor hitro pridem v Štajer. V cerkvi, ki jo mi je dal cesar, bo smela moliti, kakor tudi moji vrli katoliški vojaki in vsi katoličani, kar jih je v Štajru. Toda proti vam, oče, se ne bo nikdar dvignila niti moja roka, niti roka mojih vojakov. Kadar bo pa Stefana moja,« počasi, kakor bi pil dragoceno pijačo, govori to besedo, ki pomenja zanj vso blaženost, za očeta pa vse peklenske muke, »če še vedno ne boste ukrotili svojega sovraštva in vas bo še vedno rezala v srce najina zaveza, bom zapustil Štajer in se bom ž njo podal v njeno domovino, kjer bom kot nožar živel od žuljev svojih rok. Nočem vas izzivati, niti vam zapovedovati; toda njo, ki jo ljubim, hočem imeti, to pa kljub vam, in če se ves svet postavi na glavo, hočem jo imeti, ker na zemlji ni čistejše, pobožnejše in sveteljše, kakor je ona, imeti tako gotovo, kakor gotovo mi pomaga Bog in njegov sveti križ.«

Sodnik Hendel je za trenutek položil roko na srce. Mora ga odtegniti od vlačuge! Mora! Mora! Toda tukaj ne pomaga nobena sila. Zapovej mu kot svojemu sinu, in zatajil te bo; vzemj mu meč, udinjal se bo vlačugi na ljubo pri kakem kmetu za hlapca; ubij vlačugo, pa se bo k njej v jamo vrgel, velike vode ne morejo pogasiti ljubezni — tudi nesramne ne — tudi ta spaka ljubezni je močnejša kakor smrt. Hendel ve, kaj se pravi ljubiti, saj je on tudi ljubil.

Pa glej! Kakor strupen gad mu šine v zmešane možgane rešilna misel... Kaj je rekel Madžeder! Kaj se je zgodilo ono velikonočno noč? Kdo je bil v samostanskem stolpu? ... Kdo se je plazil k njemu? ... Obrekovanje? Proketo in sramotno je to orožje, nevredno moža! Toda nima drugega, da reši svoje ljubljeno dete te nesramnice. Tako je pijan bolečine in sovraštva, da sklene to orožje porabiti in tega strupenega gada izpustiti na svoje dete, da ga piči v srce in umori njegovo mlado, sveto ljubezen, ki je dozorela v boli.

S temnim smehljajem je rekel sinu:

»Boğa kličeš za pričo, da je nedolžna? Bojin se, da ti bo Bog odklonil to pričevanje...«

Henrik je doslej stal pri očetu. Sedaj je stopil hitro nazaj, kakor da bi bil občutil strupeni dih laži.

»Li ne verujete v Boğa?« je vprašal z globokim, srditim pogledom. Hendel se je ostudno zasmel:

»Kako vprašanje? No, sedaj hočem govoriti bolj jasno. Verujem v Boğa, ne verujem pa v Stefanino nedolžnost, na katero si ravnokar prisegel v svoji zaljubljeni zaslepljenosti.«

»Ki jo Vi zaslepljeni od sovraštva sramotno in krivično tajite!« se je pokonci sklonil Henrik, ki mu je v hipu blede obraz postal kakor teman ogenj. Njegova junaška pest se je v divjem srdu krčevito oklenila meča. Ga je-li vihtel za očeta zato, da mu sedaj s psokami skruni ljubezen?

»Ko je Stefana stala na sramotnem odru,« je vzkliknil in iz oči, ki so se svetile liki zvezde o polnoči, so se mu porosile solze, »so stali tam ljudje, izvržek človeštva, ki so nanjo pljuvali in so rekli — »glas se mu je tresel, v krčevito stisnjeni pesti se mu je tresel meč,« da je bolno dete njene matere — njeno. Te hijene sem zapodil od nje in sem njeno nežno telo iztrgal iz krempljev nesramne zalege! — Pozneje je pridrig Majorius tudi tako zatulil kakor one zvezi, pa sem mu bral levite, saj veste, kako je bilo. — Gospod, kaj naj rečem, če Vi tako govorite? Vam li še ni bil zadosti sramotni oder? Da je ležala na postelji vsa razrezana od železa? Moj oče ste, hvala Vam za življenje, toda, varujte se, lahko se izpozabim, če boste psovali nedolžnost, kakor ste storili sedaj... Stefana Švertner je nedolžna — angel je in lilija, ki je ne more oskruniti noben psavač — tu stojim in

prisegam pred Vami in pred vsem svetom! Za njeno nedolžnost grem v vošчени srajci skozi ogenj, in niti toliko se ne bom ožgal, kolikor je za nohtom črnege; za njeno nedolžnost živim in umriem.»

Z desnice si je snel zlato rokavico in je tri prste dvignil proti nebu, podoben nadangelu Mihaelu, ki tri prste dviga in kliče: Kdo je kakor Bož?

Oče je stopil nazaj v senco, gledal je v tla in se je režal, da so se mu videli zobje. Norec! Norec!

»Tako,« je rekel Henrik in si je zopet nataknil rokavico. »Sedaj mi dajte dopust, gospod. Še to uro bom jahal v Štajer — k njej.«

»Kako? Z vojaki? In mene boš pustil samega sredi mojih sovražnikov? Si jim že prodal življenje svojega očeta?«

Henrik je pogledal besnečega očeta z velikimi očmi, iz katerih je odsevalo zaničevanje.

»Seboj vzamem samo trideset mož, če nimate nič proti temu. Vse drugo moštvo pustim Vam.«

Moško in pokonci je nato stopal proti vratom.

»Dobro, dobro, le pojdi...« je vzkliknil oče, bled kakor pepel, telo se mu je treslo, kakor se trčje pošast, ki jo je zadela pšica. V Štajer gre... k njej... in jutri jo bo objemal — in veselili se bodo Klezel in vsi larji... o solnce!... »Le pojdi... toda vedi, v tistem trenutku, ko zasnubiš... to žensko, nimaš več očeta, nimaš več doma... in nisi več Hendel.«

»Vzemite mi vse, kar hočete, samo moje moško čast mi morate pustiti. In če imam to in Štefano, kaj mi je mar ves svet.«

Očetu se zmajajo tla pod nogami. Nič mu ni za očeta, za dom, nič za ime. Oče ni nič. Vse vrže proč od sebe zaradi vlačuge.

»Henrik!« je vpil silni mož. »Poslušaj me! Ti misliš, da je bilo ono, kar so rekli ob sramotnem odru... To je drugače! Ta ženska —

»Ne, oče!« je vzkliknil Henrik od vrat sem. »Nobene besede več, nočem slišati nobene laži več. Dobro se imejte. Grem k Štefani!«

Krepko in odločno je korakal iz predsebre ven, po hodniku so odmevali njegovi krepki koraki. Odšel je.

ČASOPISI LJUDSKE STRANKE.

Dnevnik:

- »Slovenec« — Ljubljana.
- »Večerni list« — Ljubljana.
- »Narodna Politika« — Zagreb.
- »Jugoslavija« — Sarajevo.
- »Hrvatska Obrana« — Osijek.
- »Jadran« — Split.

Tedniki:

- »Straža« — Maribor (2 krat tedensko).
- »Slovenski gospodar« — Maribor.
- »Domoljub« — Ljubljana.
- »Mir« — Prevalje, Koroško.
- »Murska Straža« — Radgona.
- »Novine« — Dolnja Lendava.
- »Seljačke Novine« — Zagreb.
- »Narodna Svijest« — Dubrovnik.
- »Narodna Sloboda« — Mostar.
- »Težačke Novine« — Split.
- »Radnička Borba« — Zagreb.
- »Đakovačke Pučke Novine« — Đakovo.
- »Jugoslovanski Obrtnik« — Ljubljana (mesečnik).
- »Pučka Sloboda« — Požega.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vaskovrstne bolezni se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažujejo bolezni in utrjujejo telo masaže s Fellerjevimi pravih Elza fluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Potrebovali bi odvajajoče, želodec okrepjujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza-kroglic, 6 škatlic 18 K. Omot in poština posebej, a najceneje. — Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 16, Hrvatska.

Vsaka hiša, v kateri je kak član Kmetijske zveze, mora imeti „Domoljuba“, kmetjsko glasilo.

Na prodaj imam **stroj za izdelovanje strešne opeke** (fal-eigel) 4- do 5000 komadov se lahko izgotovi na dan s 4 osebami. Primeren tudi za izdelovanje zidne opeke. — Naslov se izve pod št. „2605“.

Kmetijsko nabavna in prodajna zadruga za Kamniški politični okraj v Kamniku registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Kdor bi rad kupil res zdravo koruzo, naj se obrne na našo zadrugo, kjer bo ugodno kupil. Zadruga je blago sama nakupila v Banatu, zato je isto prvovrstno. Koruza stane cel vagon po 5 K 50 v.

Dobi se od čiste banaške pšenice

moka 00 po	14— K
" 0	13— K
" 3	9— K
" Imamo ajdo za seme črno po	8— K
" oves za konje, lep, banaški po	4-20 K
" otrobe pšenične, čiste	250 K
" ječmenove	150 K
" koruzne	150 K

Pšenično moko smo doma zmleli iz čiste banaške pšenice, katero smo sami nakupili v Banatu. Zato Vam garantiramo, da je moka brez grahorja in brez fižola, katere se danes veliko postavlja na trg po nižjih cenah, a blago ni užitno, vsaj dobro ne.

Kmetovalci, pri nas dobite Superfosfat za gnojenje prosa in ajde. Dodajte ga tudi koruzi. Zlasti se priporočamo našim zadrugam, da se z naročili obračajo na nas.

Naznanjam

da je ravnokar došla večja množina manufakturnega blaga po znižanih cenah. Ivanka Praprotnik, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Zdravilna zelišča kupuje po najvišjih cenah kakor: lipovo in arnikovo cvetje, beladona-izate, tršliko, lubje itd. v vsaki množni EDVARD PIŠLER — VRHNIKA.

Prvovrstna **dvokolesa, plašče, cevi** priporoča IGN VOK, Ljubljana, Sodna ul. 7.

F. J. Peneš, Moste pri Ljubljani,

razpošilja na drobno in debelo v vsaki množini: sladkor, kavo, cikorijsko, papriko, poper, rozine, namizno olje, kis, milo, pralni prašek ter vsakovrstno špecerijsko in kolonialno blago po najnižjih dnevni cenah ter se za mnogoštevilna naročila priporoča.

2 učenca za sodarsko obrt sprejme tako MARTIN MEDVED — TACEN 12, p. St. Vid nad Ljubljano.

Trgovsko vajenka iz poštene hiše, zdravo in krepko, s dobrimi šolskimi spričevali išče za takojšnji nastop trgovina I. MIKUS, Sv. MARTIN ob Paki nad Celjem.

Ivan Kos, kovač, Gorcnjavas nad Škofjeloško, ima v zalogi in priporoča v nakup

železne pluge.

Služkinja

zdrava in močna, se sprejme v službo za čiščenje in ribanje hodnikov in stranišč. Ponuditi se je v hotelu »Stone, Ljubljana. — Istotam je prosto mizarja — najraje če je samec, mesto starejši mož, imeti pa mora svoje orodje, za razno hotelsko delo. — Plača in drugo po dogovoru. 2450

Zidarje in stavbne delavce

za takoj sprejme konservna tovarna na Vrhniki. Hrano in stanovanje da podjetje na željo delavcev. 2415

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino pri „ZLATI LOPATI“ preje Hammerschmidt (Mühlisen)

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7, — nasproti Križanske cerkve. —

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelek za **življenska zavarovanja.**

Sprejema: V življenskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh stadijih, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejši pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znanih nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg, 33.

Zanesljivi posredovalci se vedno sprejmljajo.

Ceniki in pojasnila z obrat. pošto brezplačno.

Modna in manufakturna trgovina

Ivanka Praprotnik,

Sv. Petra cesta 29, Ljubljana

priporoča veliko izbiro blaga za moške in ženske obleke, platna, cvilha, satinaste odeje v različnih barvah, moške srajce z odprtimi in navadnimi ovratniki, zelo trpežno blago od 160 K dalje. — Moderne bele in pisane bluze po 140 K, 160 K, ženski predpasniki, otroške obleke, razno perilo domačega izdelka, nogavice, vse po jako nizkih cenah. Naročila se izvršujejo točno, razpošilja se proti povzetju.

Ameriške zapuščine

zavarovalnine in denarne pošiljave ter druge gospodarske in premoženjske zadeve urejuje

**Gospodarska pisarna
Dr. Cerne, Ljubljana,**

Miklošičeva 6 (Ljudska posojilnica) telef. 37

Hočete obdržati svojo lepoto?
Hočete imeti kakor baržnik mehko kožo? Hočete sojenih pred mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado. Občudovani bodete! Zavidani! 1 lonček 9— K. No. III. močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjevo najfinejše lilijnomlečno milo 16 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase? Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči pruhaj, pre-

rano osivenje. Zabranj plešo! 1 lonček 9 K. No. III 12 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Sampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 v in 3 K.

Mučijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez

bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih očes več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 4 K — v, velika škatljica 6 K — v.

Zelite se kaj?

Fellerjeve Elza umijvalne pastilje (Kolonjska voda) 1 škatla 7— K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju 1 škatlja 6 K. Fellerjev mentolni črtnik zoper glavno- in zobobol 1 škatljica 4 K — v.

Fellerjev Elza fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici specialni 36 K.

Najboljši parfum za najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 vel. škatlja 12 K.

Močna Francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Ovoj in poštnina posebej a najceneje. — **Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrž št. 16, Hrvatska.**

Primežaj krmi Mastin

enkrat na teden eno pest. Ob pomanjkanju krme ko se uporabljajo nadomestilna sredstva za krmila pa se primeža dvakrat na teden. Prašek Mastin, dietetično sredstvo, za živino, je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, a Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašička ali vola.

Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina 30-50 poštnine presto na dom.

Mazilo zoper garje

(naftomazilo) uniči pri ljudeh in živini. garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščaje, Ne smrdi, ne maže perilo, 1 lonček 8 kron. Po pošti 12 kron 50 v.

Lekarna Trnkoczy

Ljubljana, Kranjsko. Zraven ročlova.

Najstarejša hranilnica na Slovenskem.

Kranjska hranilnica

v Ljubljani — ustanovljena 1. 1820

obrestuje hranilne vloge s

3%.

Kranjska hranilnica je pupilarno varen zavod in jo nadzoruje deželna vlada.

Za plačila zavodu se dajo na razpolago poštne položnice.

Čisti dohodek Kranjske hranilnice je — ne glede na to, kar se odkaže rezervnim zakladom — po pravih določih v pospeševanje občekoristnih naprav in podjetij na Kranjskem. — Skupna svota doslej v te svrhe odmenjenih zneskov znaša K 8.761.118-37.

Za zeleno krmo

priporočamo sledeča semena: grahoro čisto ali pomešano z ovsem po K 4-20 kg., lečo za krmo po K 4-60 kg., grah za krmo po K 3-20 kg., Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Zenske lase

rezane in mešane kupuje v vsaki množini po najvišji ceni

**Marija Podkrajšek
brivec, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 32.**

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste se dobi pri tvrdki

**Ioan Jelačin, Ljubljana
Emonska cesta 2. 4798**

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.